

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

5. Vtrum post Haseroth Hebræi plures stationes habuerint, antequam mitterentur exploratores. *ibid.*
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

plus vno mense commoratos : primum murmur ob itineris labores fieri
videri 4. aut 5. diebus ante secundum, quo de carnibus, porris, cepis, alijs
rebatuꝝ populus. Circa diem 28. eiusdem mensis (quem plenum con
datis coruꝝ, earum esum durasse vno mense, duos vt minimum
cupatos fuisse luctu & sepultura eorum, qui ob carnum appetentiam
erant, ac proinde ex sepulchris concupiscentiæ primo die mensis quart
rum, diebus 4. peruentum in Haferoth, ibi vt minimum positos 7. dies
4. alios absumptos, ex Haferoth vsque Rethma siue Cadesbarne, vnde
dem Israel sub medium quarti mensis in Cadesbarne adueniret.

Hebræi asserunt exploratores die 29. Sivan dimissos & 9. die Ab
vt cap. præced. annotauit.

*Explicatio
rei in spe-
cie.*

2. Sic de mense & die huius expeditionis, res est dubia & mis
explorata. Tantum animaduerto primo ex Sina in Cadesbarne in
itinere dies xi. si vera sunt, quæ Toruellus, Salius, Bonfrerius, &
que tradunt. Deinde Pharan non esse locum peculiarem è 42. man
sed ingentem solitudinem, in qua per multos annos Israëlita vari
Stationes, vt docent Lyranus, Abulensis, Glossa ordin. Cornelius, Be
Lorinus, hîc, Toruellus, Salius &c. Tertio Hebræos ex Sina disce
die mensis secundi, & in Haferoth vt minimum 7. dies posuisse. Qu
decim dies itineris ex Sina in Cadesbarne insumpti fuerunt, sic esse
dos, vt in ijs contineantur dies illi, quo Israëlita mouerunt ex Horeb,
nerunt ad Sepulchra, quo inde digressi sunt, quo Haferoth artigerunt,
de profecti & quo tandem in Rethma siue ad Cadesbarne perue
præter hos dies alios 5. in itinere transactos: extra autem horum num
illud temporis spatium, quo in sepulchris concupiscentiæ & Haferoth
tum. Hebræi suum computum, quo die 9. Ab notant exploratores
tum propugnare non possunt, si in sepulchris integrum mensem hæ
dixi cap. præcedenti. Cur dixerim si insumpti fuerunt, explicabo Deu
verf. 2.

QVÆSTIO III.

*Vtrum post Haferoth Hebræi plures Stationes habuerint, antequam moun
rentur exploratores?*

*Varia Sta-
tiones ex
Haferoth.*

1. Notandum primo ex Num. cap. 33. Hebræos ex Haferoth venisse
ma, inde Remmonphares, Lebna, Ressa, Ceelata, Sepher, Ab
celoth, Thahath, Thare, Merhca, Hefmona, Maceloth, Beneiacan, G
Ietebatha, Hebrona, Afiongaber, Cades, &c. In Haferoth fuit 14. Sta
Cades trigesima tertia.

2. Notandum *secundò* prius ventum fuisse in Cadesbarne, quam specularatores ablegarentur. Deut. 5. v. 19. Cumq; venissemus in Cadesbarne &c. & accessisti ad me & dixisti: mittamus viros, qui considerent terram. ib. v. 22. Imò ex Cadesbarne missi sunt exploratores. Iosue 14. v. 7. Quadraginta annorum eram, inquit Caleb, quando misit me Moyses: famulus Domini de Cadesbarne, ut considerarem terram. Ut vero hos exploratum Moyse ablegaret permittit Deus in deserto Pharan: fixis tentoriis in deserto vharan: ibiq; locutus est Dominus ad Moysen dicens: mitte viros qui considerent terram Chanaan. Num. 13. v. 1. & 2. Ex eodem deserto missi fuisse dicuntur ibid. v. 4. scit Moyses quod Dominus imperauerat mittens principes viros. Explorata verò terra specularatores in idem desertum redierunt vt habetur ibidem v. 27. Reuersiq; exploratores Terra, post quadraginta dies omni regione circuita, venerunt ad Moysen & Aaron, & ad omnem cæcum filiorum Israel, in desertum Pharan, quod est Cades. Vnde patet Cadesbarne, siue Cades, vnde hæc expeditio suscepta est, esse in deserto Pharan.

3. Abulensis hic q. 2. & 20. arbitratur Hebræos ex Haferoth per Rethma & sequentes mansiones vsq; Cades prius iter fecisse, quam Terram explorarent. ac proinde viros illos exploratores non ex Rethma loco decimæ quintæ mansionis, sed ex Cades, vbi tricesima tertia statio fuerat, ablegatos fuisse. Et probat. Quia Rethma putat multum à terra promissionis distare, nempe 18. circiter mansionibus: locū autem vnde exploratores expediti sunt, non procul à Chanaanide abfuisse, ex eo omnes intelligant, quod intra dies 40. regione longelateq; lustrata reuersi sint, imò & botrum retulerint. Probat *secundò* ex Iosue 14. vbi Caleb asserit se missum ex Cadesbarne, vt terram specularetur. Et Deut. 1. vbi Moyses prius in Cadesbarne ventum asserit, quam terram specularum iretur. Item ex hoc capite, quo exploratores in Cades redijisse dicuntur. Omnes autem fatentur Hebræos absentibus exploratoribus, castra loco non mouisse: quia iussi sunt illi fructus terræ secum referre, & re ipsa vnam retulerunt, quod non facile attentaissent, nisi Deo ita disponente, eodem loci redituros se sperassent, vnde digressi erant. Probat 3. quia Israelitæ dicuntur *sedisse* in Cadesbarne multo tempore. Deut. 1. v. 46. Eandem opinionem sectatur Martinus in Iosue: & quadantenus approbare videtur Lorinus hic v. 1. & 27. Nec multum dissentit author hist. Scholast. qui ex Afiongaber hanc missionem factam tradit, vt refert Abulensis & breuiter ex eo refutat, quod Scriptura doceat, viros istos ex Cadesbarne terram lustratum inuisse; non ex Afiongaber.

4. Afferendum nihilominus, hanc expeditionem ex Rethma siue 15. mansionem adornatam fuisse, antequam ad sequentes stationes castra promouerentur. Ita Cornelius Bonfrerius hic v. 1. & 27. Menochius cap. 20. v. 1. Tornielius, Salianus & alij. Et probatur *primo* contra Abulensem, qui hic q. 5. hanc missionem

Hh

Ex Cadesbarne missi sunt exploratores.

Opinio Testati & sicut argumentum

Ex 15. statione missi sunt exploratores. Probat variis rationibus.

p. Philippi

Chronologia Testamenti

A. IV

17

nem refert ad initium quarti mensis, vel quasi: populum ex Sina die 20. secundi mensis mouisse, triduo ad sepulchra concupiscentiæ peruenisse, se pridem in Hæseroth posuisse ex scriptura constat, in Sepulchris vno mense subfaturer ipse Abulensis Num. xi. ante q. 78. quomodo igitur circa initium mensis peruenire potuit ad 33. mansionem, quæ fuit in Cades: Probatum ad ex Num. 33. v. 37. & seqq. vbi Hebræi ex Cades migrasse dicuntur ad montem Hor, vbi mortuus est Aaron anno 40. egressionis ex Aegypto. Ergo Cades venerunt anno 2. Exodi, ibi hæserant 38. annos, quod sacra pagina uersari videtur. Num. 14. v. 33. *Filij vestri vagierunt in deserto annis quatuordecim milia habentur Deut. 1. v. 40. quæ indicant Israel in loco vnde explorata terra instituta est, ipsos 38. annos non perstitisse. Probatum tertio, ex illis 20. v. 1. Veneruntque filij Israel & omnis multitudo in desertum Sin, mense primo sit populus in Cades: mortuusque est ibi Maria.* Hoc autem ad annum 2. Exodi non potest, quo per primum mensem castra ad montem Sinai fixa sunt, nec inde ante diem 20. secundi mensis promota fuisse constat ex 10. v. 11. Anno autem secundo Exodi susceptum esse hoc terræ exploratum: constans est omnium sententia, cui subscribit Tostatus Deut. In Cades vero, vbi mortua est Maria, venerunt Hebræi anno 40. ut fertur Abulensis Num. 20. q. 1. initio. Nec valet, quod ibidem addit Hebræus, in Cades venisse anno secundo Exodi, sed propter murmuracionem, in uersos contra mare rubrum, & rursus post 38. annos rediisse in Cades. obstat quod iam in prima probatione attuli, Dein de hoc modo illis, si aut nullam stationem habuissent, quod est incredibile, vel in scriptura omnino prætermisæ, quod legitur cap. 33. Numerorum mirum tunc videri potest. Nec est quod dicat illas solum stationes in sacris Codicibus rari; per quas Israel propius semper ad terram promissam accedebat. Hænim & gratis fingitur, & falsum est: nam ut notat Bonfrerius Ahsongaber fuit 32. statio, remotius distat à terra Chanaan, quam sit mons Sinai, ad quam habita est mansio duodecima.

*In quo de-
aspicitur To-
status.*

3. In eo vero deceptus est Tostatus, quod Cades decimæ quintæ stationem esse putauerit cum ea Cades in qua mortua est Maria, contra terram, quæ eas clarissimè distinguit. Prior enim Cades erat in deserto Penegeti hic v. 27. posterior in deserto Sin, in quo ex Ahsongaber profecti sunt, trigessimam tertiam stationem habuere. Num. 33. v. 36. in quo & Maria mortua, & ad aquas contradictionis murmuratum legitur Num. 20. v. 1. cap. 27. v. 16. Prior locus dicitur etiam Cadesbarne; posterior Cades tertia. Concedo igitur, quod in prima probatione Tostatus assumit, Cades tertia perditum sunt exploratores fuisse propè Chananiidem: sed Cades trigessimam

viz mansiois erat in extremis finibus Edom. Num. 20. v. 16. ita vt inter hanc Cades & terram Chanaan intercederet Idumæa, per quam transitum ex 33. mansione, à Rege Edom Hebræi postulabant, ibid. v. 17. At vero Cadesbarne siue Cades deserti Pharan erat in finibus Chananitidis, vt colligitur ex Num. 34. v. 4. vbi meridiana pars Chananitidos dicitur peruenire vsque ad Cadesbarne: à qua cum Rethma non procul abesset, hæc expeditio suscepta dicitur ex Cadesbarne, tanquam loco celebriori, ad quem pertingebant fines Iudeæ, non autem ex Cades deserti Sin. Hinc enim exploratoribus terra Edom, aut transeunda, aut longo circuitu legenda fuisset.

Ad ratio- nes Tosta- ti.

6. Concedo etiam exploratores ad eam rediisse stationem è qua dimissi fuerant. hæc autem non erat in deserto Sin, vbi Maria obiit, sed in Pharan, vt iam dicebam not. 2. ex Num. 13. v. 1. & 27. Tertium argumentum ex Deuteronomio de somptum suo loco explicabitur illo v. 46.

Prius igitur Hebræi terram Chanaan explorarunt, quam è Rethma ad sequentes mansiones pergerent, vt pluribus explicant authores num. 4. citati, & repræsentant Geographi in descriptione Terræ Sanctæ.

CAPVT XIV. NVM. v. 25.

Cras mouete castra & reuertimini in solitudinem maris rubri. Hæc postridiè reditus exploratorum dicta videntur, cum præcedenti nocte populus fleuisset, vt notatur hic v. 1. qui huic mandato non paruit, sed sumptis armis in terram Chanaan, à qua non nisi interiecto monte aberat tendere voluit; quod Deus quidem permisit, sed opem subtraxit. Israel itaq; graui plaga ictus ad castra refugere compellitur, ibiq; ad Cadesbarne diu hæret, vt latius dicã Deut. 1. v. 46. Venerat autem in Rethma siue ad Cadesbarne anno 2. Exodi, & inde nullis r. viris terram mox explorauerat, sub id temporis, quo præcoces vuz comedere possunt. Inde postea digressus per Remmonphares, & sequentium mansionum loca, transiens, anno demum 40. Exodi, mense primo in Cades deserti Sin 33. stationem fixit, vt constat ex Num. 20. v. 1. iuncto cap. 33. v. 36. Tanto tempore illi per vastam deserti Pharan solitudinem, pereuntibus paulum murmuratoribus, à decima quinta mansione ad tricesimam tertiam vagantibus inobedienciæ pœnas dederunt. Sic malo illud *cras*, in propria significatione retinere, quam improprie vsurpare pro *deinceps*, vel *postea*: quanquam etiam scriptura hoc posteriori modo vocem *cras* vsurpet, vt Gen. 30. v. 33. *respondens, mihi cras iustitia mea.*

Pœna inobedienciæ grauiissima.

Num. XIV. v. 33.

Filii vestri erunt vagi in deserto annis quadraginta. Huc spectat, quod dicitur infra c. 32. v. 13. *Iratus q; Dominus aduersus Israel, circumduxit eum per desertum 40. annis, donec consumeretur vniuersa generatio, quæ fecerat malum in conspectu Domini.*

Questio.

Hh 2

Cer-

p. Philippi

Chronologia
Testamenti

A. IV

17

3. opinio &
2. eius arg.

Certum est tum finem horum 40. annorum fuisse, quando Israelitæ trans Iordane terram promissam adierunt. De principio dubium forte cupiamur si posset, an ab exploratione terræ sumi debeat. 1. Quia septuaginta Sacerdos Iosue 5. v. 6. *quadragesima inquit, & duobus annis versatus est Israel in deserto* electionem retinet S. Augustinus ibid. q. 6. Secundò idem quodammodo insinuari videtur verbis sequentibus: *Et portabunt fornicationem vestram, cum sumantur cadauera patrum in deserto iuxta numerum 40. dierum, quibus consummaturam: annus pro die reputabitur. Et quadragesima annis recipietis inquit ates vestras.*

Tota peregrinatio in deserto fuit 40. annorum.

2. Statuendum nihilominus peregrinationem in deserto vniuersimodo, vsq; ad ingressum in terram Chanaan 40. annos non excessisse, acq; ab exploratione Chananitidos, vsque ad transitum Iordanis 40. annos teruallum non fuisse. Probant aliqui primò quia sacri codices hunc numerum peregrinationi in deserto passim attribuunt, vt Deut. 8. v. 2. *Et daberis cuncti itineris per quod adduxit te Dominus Deus tuus, quadragesima annorum.* Et cap. 29. v. 5. *Adduxit vos quadragesima annos per desertum, non sunt attrita membra vestra.* Rursus Amos 2. v. 10. *Duxi vos in deserto quadragesima annis.* Verum hæc argumentandi ratio nisi fulciatur, contra proteruos non valde solet enim non raro Scriptura rotundis numeris vti, vbi paruus est defectus vel excessus, sicut & vulgo 70. interpretes, 70. discipuli dicuntur, pro 71. habant secundo nonnulli ex illo Deuter. 2. v. 14. *Tempus autem, quo ambulauit Cadesbarne, vsque ad transitum torrentis Zared triginta & octo annorum fuit.* Sed hoc argumentum vrget: putauerit enim quispiam Hebræos annum esse aut saltem semestre spatium ad Cadesbarne post terram exploratam inibi enim multo tempore substititerunt. Deut. 1. v. 46. Probatur autem menter communis ista supputatio, ex ætate Moysis & Aaron, tam sub exitu Aegypto, quam sub egressum è deserto factis literis consignata. Et ceteris Moyses octoginta annorum & Aaron octoginta trium quando locuti sunt ad Pharaonem Exodi 7. v. 7. nempe Exodo instante. Aaron verò mortuus est anno quadragesimo egressionis filiorum Israel ex Aegypto, mense quinto, prima die mensis, cum esset annorum centum viginti trium. Num. 33. v. 38. & seq. Postea sub finem eiusdem anni, centum & viginti annorum erat, quando mortuus est. Deut. 34. v. 7. Vnde clarè arguimus annos non plures 40. in eremo transactos: siquidem anni Aaron actè numerantur, vt trium etiam annorum minutia computentur, & ceteris Moysis sine variatione congruant. Addunt plerique ad explendum 40. defuisse quinque dies: nam Israelitæ dicuntur, profecti de Ramses, mense quinto ad decima die mensis primi. Num. 33. v. 3. & sub initium anni 41. populus de Iordane decimo die mensis primi. Iosue 4. v. 19. Ita Cornelius Lortinus, Theol. hic. q. 89. Idem tradit Vincentius lib. 2. Spec. hist. cap. 5.

Ad 1. argo
1. opinionis

3. Ad primam rationem dubitandi respondent plerique omnes textum illum apud septuaginta non esse sincerum: tum quia ibi Latinus, Hebraeus, Chaldeus non nisi 40. annos designant, tum quia in quibusdam etiam Graecis abest illud χ $\delta\delta\sigma$, tum quia ibidem additur $\tau\eta$ $\mu\alpha\gamma\delta\alpha\rho\iota\tau\iota\delta\iota$, alias $\mu\alpha\delta\mu\epsilon\rho\iota\tau\iota\delta\iota$, alias $\mu\alpha\delta\epsilon\alpha\rho\iota\tau\iota\delta\iota$. Vnde merito suspicari possumus lacunam aliquam illo loco fuisse, quam cum sciolus quispiam replere vellet adiecerit illud, χ $\delta\delta\sigma$: & ex Hebraeo midbar, quod desertum significat, $\mu\alpha\delta\epsilon\alpha\rho\iota\tau\iota\delta\iota$ siue $\mu\alpha\delta\mu\alpha\rho\iota\tau\iota\delta\iota$ fecerit. Quam lectionem cum non correctam haberet S. Augustinus, mutare noluit: praesertim cum in libris Retract. monuerit, se haec quaestiones subinde mouisse potius, quam resoluisse.

4. Ad secundam variae responsiones afferuntur. Cornelius in hunc 33. vers. hocce 40. annos, a missis exploratoribus & murmure post eorum reditum excitato supplicat, quia Pl. 94. v. 10. Deus ait: *quadragesima annis offensus fui generationibus. Adde hic clarè dici: quadragesima annis recipietis iniquitates vestras.* Illud enim *iniquitas*, connotat, ab hoc oraculo poenam illam, siue durationem illius computandam esse. Sed adhuc difficultas restat, quomodo ab hoc murmure usque ad regressum de deserto hi 40. anni reperiri possint.

5. Nonnulli hanc calculationem de annis ciuilitè emergentibus intelligunt, siue non sacer, sed ciuilis à Tisri inchoetur. Id enim temporis quod ab exploratorum reditu usque ad initium Tisri effluxit, ad annum primum refertur potest, tum ab hoc Tisri, usque ad alium qui ingressum in terram proximè antecessit, (mortuo iam Aarone) 38. anni completi fuerunt: hinc autem usque ad Nisan, quo Iordanem traiecerunt Hebraei, septem menses anni quadragesimi interfuerunt. Si igitur initio Tisri, currente anno 2. Exodi iniij ciuilitè annus secundus murmurationis & poenae illius, sine dubio fluente anno 40. Exodi, ineunte mense Tisri annus pariter 40. ab illa murmuracione emerfit, ita ut semper menses inde usque ad proximum Nisan transacti ad annum 40. refertur possint.

6. Nec spernenda est eorum interpretatio, qui hic 40. annos numerant vulgari computatione, in sacris libris vtrumque vsitato, quo solus numerus perfectè exprimitur, etiam si à parte rei paulo maior, aut minor fuerit. Sic occisi dicuntur 70. filij Gedeonis, cum tamen duo ex illis superessent, Abimelech & loathan natu minimus. Iud. 9. v. 18. Sic vulgo dici solent 70. discipuli Christi, cum fuerint 72. Ita Cornelius & Bonfrerius hic, & admittit Tostatus.

7. Attamen cum sacer textus 40. annos cum 40. diebus comparet plausible dici posse reor, poenam peccati hoc loco 40. annis definiri; non quod omnes hos annos ista poena durauerit, sed quod cum annis 40. peregrinationis in deserto completa fuerit, ut in simili ex S. August. notauit Gen. 11. v. 32. quam

Hh 3: expli-

p.
Philippi

Chronologia
Testamenti

A IV

17

Ad 2. x
Resp.

Ad 2. 2
Resp.

Conclusio.

explicationem innuit etiam Tostatus l. c. & reapse sequuntur Lyranus, Hugo
 Caieranus, dum hos 40. annos ab Exodo deducunt. Fauer Bonfrerius
 34. dum vult annum diei sic respondere, vt tota peregrinatio in deserto
 ante 40. annos finiatur, quemadmodum illa speculatorum expeditio
 tenuerat. Addit idem author tempus illud, quod ante hoc murmur ab
 to vitulo iam præterierat posse alio sensu comprehendi intra spatium
 norum quibus filij portarunt iniquitates parentum & fornicationes, vt habet
 bræus verl. 33 vbi Latinus & Græcus, fornicationem in singulari verterunt.
 mirum, quod anno primo Exodi ob vitulum & alia malè facta, longè
 ferto moras traxerint, cum exiguo tempore in Chananiti dem peruen-
 tuissent, immò verò peruenissent, nisi eorum peccata remoram iniecit
 præcedens interpretatio mihi ad litteram aptius quadrare videretur.

CAPVT XVI. NVM.

De Core,
 Dashan,
 Abiron.
 Quando
 hæc acci-
 derint.

1. **V**alde celebra sunt quæ hoc capite traduntur, de seditione Cor-
 than, Abiron, & miserando interitu, tum istorum tum 250. qui
 sum offerebant, tum 14000. qui murmurauerant: quoniam vero tempore
 acciderint, incompertum est, vt notant Tostatus in hunc locum, Tor-
 Salianus. Aben- Esra & Hugo suspicantur hæc in Sina accidisse, & præ-
 asserit Tostatus, eo quod verisimile sit, tunc maximè Core & socios
 stimulis agitato delirasse, cum Aaronem pontificia dignitate ornato
 vero in Leuitarum ordinem redactos viderent: nempe sub initium anni
 di ab egressu de Aegypto.

2. Alij verò plures existimant has turbas non prius excitatas esse, quan-
 ra fuisset explorata: siquidem nulla causa videtur idonea, cur dicamus
 ris ordinem, à Moyle hisce rebus enarrandis fuisse neglectum. Ita docet
 thores mox citandi, quibus assentior. At quoto anno ab Exodo? Corne-
 censer anno secundo, eodem hæc gesta signat Petauius. Salianus 4. Tor-
 quinto anno recenser. Probabile est Core & complices eius, virus in
 montem Sinai concepisse; sed non nisi postea euomuisse, cum essent cal-
 bræorum in Cadesbarne, vel inde mouissent.

CAPVT XX. NVM. v. i.

Aduentus
 in 33. Sta-
 tionem.

1. **V**enerunt, filij Israel & omnis multitudo in desertum Sin mense primo
 populus in Cades. Hunc primum mensem fuisse anni 40. peregrinatio-
 per desertum asserunt passim huius loci interpretes & Chronologi vt
 Tostatus, Cornelius, Lorinus, Bonfrerius, Menochius, Tornellus & Sali-
 an. m. 2583. Petauius an. 2492. Hebræi in Seder Olam c. 10. & fauet Iosephus
 Antiq. 5. dum ait tunc obiisse Mariam, cum populus in Cades aduenisset.
 re singularis est opinio Genebrardi, qui hæc anno præcedenti tribuit.

*Quando
soror Moy-
sis mortuum.*

2. *Mortuaq; est ibi Maria.* Hoc eodem anno Mariam sororem Moyses viuentem fecisse tradunt auctores iam laudati, Historia Scholastica, Vatablus, Sa. Caeteranus, Carthusianus, ferus in hunc locum; imo Tostatus ait esse omnium sententiam, quam recentiores vnanimi consensu amplectuntur. Addunt Hebraei, tum in suis Calendarijs, tum illo cap. 10. Seder; eam obiisse die 10. primi mensis, quibus assentitur Salianus; Torniellus dubius haeret. Petauus Iosephum testem secutus die prima Nisan mortuam purat. Quicquid sit Maria extremum vitae diem clausit, anno vno ante ingressum in terram: quot verò tunc ipsa annorum fuerit, incertum est. Licet enim Moyses sub sororis suae obitum esset 119. annos natus; quot tamen annis ipsa fratre suo senior fuerit, non una est omnium opinio. Abulensis cenfer annis 12. aut 15. Cornelius facile decennio, alij septennio duntaxat, vt Salianus, Torniell. Lorin. hic & infr. c. 33. Eam vt minimum septennè fuisse, cum Moyses trium mensium infantulus in carecto fluminis exponeretur insinuat scriptura dum id factum refert, *st ante procul sorore eius, & consider ante euentum rei.* Exodi 2. v. 4. quae iam tantae erat prudentiae, vt rem totam dissimularet & filiae Pharaonis diceret: *Vu, inquit, vadam & vocem tibi mulierem Hebraam, qua nutrire possit infantulum?* v. 7. nec adeo infantilis erat, quin eius operam Pharaonis filia acceptaret, dicens: *Vade. Perrexit puella, & vocauit matrem suam.* Idcirco dixi vt *minimè septennem;* fortè enim natu maior erat. Peruenere igitur Maria facile ad annum ætatis suae 126. aut forte 130.

3. At quotum annum ante æram Christianam Maria & Aaron suo excessu nobilitarunt? Quot sunt diuersae aucthorum de ingressu in terram sententiae; notanter de horum obitu supputationes emergunt. Siquidem anno à morte Mariae & Aaronis proximè emergente. Hebraei Iordane transmissio terram promissam adierunt, Petauus obitum Mariae, adscribit anno ante æram Christi 492. primo die Nisan. Aprilis Iuliani 7. feria 2. quae sententia si verum, ante æram nostram annum, & diem Nisan attingit; non habeo, quod de die 7. Aprilis & feria 2. opponam. Meæ siquidem tabellae illo anno exhibent cyclum Solis 2. lit. Dom. E. Aureum numerum II. Literam æquationis E. epactam VIII. nouilunium 7. Aprilis. fer. 2. Malo tamen vt notabam in Synopsi excessum Mariae anno ante Christi epocham 1458. tribuere; die 10. Nisan. Aprilis Iuliani 1. Gregoriani Martij 19. fer. 3.

*Ipsa &
Aaron
obierunt:
anno ante
Chr. 1458..*

4. Monet hoc loco Cornelius Abulensem solerter aduertisse Moysen non minimum annorum peregrinationis in deserto res gestas tradidisse, puta primi & secundi à cap. 12. Exodi vsque ad caput 20. Numer. & quadragesimi anni, ab hoc capite vsq; ad finem Deuteronom. Reliquos ergo 37. annos intermedios, inquit Cornelius, silentio obuoluit, fortè quod nihil memorabile in ijs contigerit. Idem habet Lorinus hic. Veram meminisse oportet Tostatatum quidem opinari, lustrandae terrae:

*Alia annis
1. 2. & 40.
ab Exodo
notauit
Moyses.*

p.
Philippi

Chronologia
Testamenti

A. IV

17

terre expeditionem ex statione 33. susceptam fuisse, & sic Israelem præcedere stationes ante medium anni secundi ab Exodo percurriffe, atque ita ab Exodo ex 40. annis per desertum transactis, Moysen non nisi trium in Pentateuco meminisse. Alij tamen id non nisi moraliter admittunt. Exploratores enim in 25. mansione terram exploratum iuerant anno secundo Exodi ante vineam: tum Israelitæ paulatim annis sequentibus cæterarum stationum ca ita peragrarunt, vt anno demum 40. ineunte ad Cades 33. mansione peruenirent, cum proximè ex Afiogaber mouissent, vt refertur Num. 33. v. 36. & c. ret ex annorum serie, quam in suis Annalibus seruant Torneilius ac Sallustius. Licet igitur Moyses de gestis ab anno secundo Exodi, vsque ad 40. annorum tam pauca retulerit, vt 37. annorum acta præterijisse videatur: nihilominus rationum saltem aliquarum, in quibus castra annis illis intermedijs Hebraei sacrarum literarum monumentis consignauit. Recole si placet de cap. 13. Num. 9. 3. præsertim num. 4.

*Quæ gesta
anno 40.
Exodi.*

5. Illud autem in confesso est, ea quæ ab initio huius 20. capituli vsque ad Deuteronomij gesta attezuntur, ad annum 40. Exodi referenda esse, vt alios moneat Cornelius, Lorinus, Menochius. Itaque aduentus Israelitæ in Canaan, mors Mariæ, Aaronis, Moysis: murmur ad aquas contradictionis, & in hac & sequentibus mansionibus acta anno 40. ab exitu de Aegypto referenda sunt.

XX. Num. v. 24.

*Vbi &
quando
mortuus
Aaron.*

Pergat Aaron ad populos suos. Mortuus est Aaron in monte Her, vbi habebatur, anno quadragesimo egressionis filiorum Israel ex Aegypto, mensis quinti die mensis, cum esset annorum centum viginti trium. Num. 33. v. 38. Hanc præterijisse quinti mensis Petauius in 3. Augusti, fer. 1. coniicit: quod iuxta meas tabulas primè conuenit anno 1492. ante Christum, quo Aaronem mortuum esse ego verò anno 1458. obijisse opinor circa diem 19. Iulij stylo Iuliano, si eadem methode Gregoriana quæ incidit in fer. 7. Torneilius & Sallustius ante Chr. 1471. Aaronis & Mariæ excessum ponunt.

CAPVT XXI. NVM.

*Mira quædam
anno 40.
Exodi gesta.*

PRæclara sunt, quæ hoc & sequentibus capitibus traduntur, æque iudicio ad annum 40. ab Exodo referuntur. Chanaanæus Rex ante suo populo ad internecionem deletus, vrbes eius euerse. Serpentes ad sanandos serpentium morsus erigitur. Schon Amorrhæus Rex Helibæ Og Rex Basan, cum suis penitus extirpantur. Balaam asina loquentis gutus, vi diuina coactus populo Dei benedicit, & vaticinatur: Orietur de Iacob, iniantur nonnulli Beelphegor. Zelum ostendit Phinees in adulterio

Agitur census populi. Victis quinque Madianitarum Regibus prædam ingentem reportant Israëlitarum. Quorum sexcenta & septuaginta quinque millia; bouum septuaginta duo millia, asinorum sexaginta millia & mille &c. Num. 31. v. 8. & 2. quæ omnia mortuo Aarone contigerunt, per medium circiter annum antequam Hebræi promissa terra potirentur. Omnis autem multitudo videns occubuisse Aaronem (prima die mensis quinti) fleuit super eo triginta diebus. Nam. 20. v. 30. tum anno proxime sequenti, populus terram ingrediens ascendit de Iordane decima die mensis primi. Iosue 4. ver. 19. Quo fit, ut anno in terram ingressus cognito, facile sciat, quando hæc gesta sint. v. gr. inchoato anno ab ingressu in Terram 440. mense secundo Salomon Templi fabricam aggressus est: ergo tunc ab eleuato serpente aëno anni 440. iam ad finem vergebant. Ex mea supputatione, Christus in crucem sublatus est in eunte anno ab ingressu in Terram 1489. ergo iam anni 1489. cum medio circiter effluerant, ex quo Moyse exaltauerat serpentem in deserto. Ex Saliani sententia Christus passus est anno ab eleuato serpente 1503. quia ingressum in terram signat anno ante aram Christi 1470. Christum verò cruci affixum putat anno eiusdem æræ 33. Petauis Christum passum diceret ad annum ab eredo serpente 1522. siquidem anno ante Christi Epocham 1491. notat ingressum in Chananitidem; anno Domini 3. Passionem.

CAPVT XXXIII. NUMER. v. 38.

Ascendit Aaron Sacerdos in montem Hor, iubente Domino, & ibi mortuus est, anno quadragesimo egressionis filiorum Israel ex Aegypto, mense quinto, prima die mensis, cum esset annorum centum viginti trium. Vide supra Num. 20. v. 24. & quæ sub finem Deuteronomij de obitu Moyse annotantur.

Finis Notarum in Lib. Num.

IN DEUTERONOMIUM.

Deuteronomium siue legis repetitionem Moyse populo tradere cœpit, anno 40. Exodi prima die mensis vndecimi, vt diserte scribitur hic cap. 1. v. 3. Quadragesimo anno, vndecimo mense, prima die mensis, locutus est moyses ad filios Israel &c. Finiri autem hunc librum funere Moyse, quod 30. dies tenuit, constat ex cap. 34. Sic Deuteronomium duobus circiter

Quando traditum Deuteronomium

lii men-

P. Philippi

Chronologia Testamenti

A. IV

17

mensibus absoluitur. Si quidem Moyses circa initium mensis duodecimi
fit è viuis, vt illo cap. 34. patebit. Hinc patet errare Iosephum lib. 4. Antiqu.
aliàs 7. dum ait, hanc legis iterationem factam esse, cum de quadragesimo
grationis anno 30. dies superessent: quando enim fieri cœpit supererant
dies.

DEUTERONOMII I. v. 2.

Vndecim diebus de Horeb per viam montis Seir vsque ad Cadesbarne.

*Quaestio de
via ex
Horeb.
1. Opinio.*

1. **H**is verbis non significatur, vndecim diebus totum Deuteronomium
Moysè promulgatum: hi enim vndecim dies referuntur ad viam
Seir, per quam cum iter suam prosequerentur Israëlita, non poterat
repetitio fieri. Imò sacra pagina hic apertè docet non prius factam esse
populus ad Campestria Moab peruenerit.

2. Opinio.

2. Rabbi Salomon apud Lyranum & Tostatum asserit vndecim
diebus, iter ex Horeb vsque Cadesbarne confici solitum: tri duo tamen
raëlitis confectum. Quod hac ratione probare nititur, quia die 20.
mensis ex Horeb digressi sunt. Num. 10. v. 12. & vt ipse putat 29. mensis
Cadesbarne peruenerunt. Hinc autem tollendus est integer mensis 29.
quo in sepulchri concupiscentiæ statione fuere, & 7. dies, quibus in
Maria leprosa, castris exclusa fuit.

Refellitur.

3. Hoc porro figmentum esse Rabbinicum ex ipso sacro textu
apparet. Nam Hebraei *profecti sunt de monte Domini viam trium dierum.* Num.
v. 33. sine dubio antequam ad sepulchra concupiscentiæ venirent. Inde in
roth, tum in Rethma siue ad Cadesbarne mouerunt. Sic non minus
diebus ex Sina ad Cadesbarne iter fecerunt; tribus nempe vsque ad
inde vno saltem in Haferoth, & vno ad Rethma. Addit Tostatus
Rabbini opinione Hebræos vno die octodecim stationes percurrere
tot enim ex Haferoth ad Cadesbarne recenset. Sed hoc supra refutatum
cum eadem statio sit Rethma, quæ dicitur Cadesbarne, ad quam illi
ex Haferoth fixere tentoria. Ad rationem Rabbi Salomonis dicens
bræos aut non integro mense in sepulchris moratos, aut 29. terræ
Cadesbarne non pertigisse.

*3. Opinio
negatur.*

4. Caietanus, Oleaster, & plures alij, ex Horeb ad Cadesbarne
dierum iter esse putant. Verum id ex hoc loco deduci non potest, cum
causa reddi possit, cur Moyses spatium illud voluerit hic designare.

Conclusio.

5. Melius igitur Cornelius in hunc locum, & Abulensis q. 3. sub finem
sent hanc vndecim dietas ex Horeb, non ad Cadesbarne vltimam, sed
pestria Moab numerandas esse, ad designandum locum vbi Moyses Deu-

nomium tradabat. q. d. campestria Moab, vbi lex iterum promulgata est, distat a monte Horeb veniendo ex Sina per viam montis Seir, vsque Cadesbarne deflexendo, vndecim diebus. Addit Cornelius ex tabulis Adrichomij, a Sina ad Cadesbarne, non esse nisi 17. Leucas vnus horæ: a Cadesbarne autem vsque ad Campestria Moab Leucas 34. supputari.

6. Hinc deducitur, eorum opinionē, qui Israëlitas vndecim diebus a Sina, ad Cadesbarne venientes, in itinere fuisse arbitrantur, hoc Scripturę loco, non confirmari: hi enim vndecim dies non indicant distantiam inter Horeb & Cadesbarne; sed spatium temporis, quo ex Sina, per Cadesbarne transeuntis viam montis Seir, donec ad Campestria Moab perueniant, conficere solent.

Coroll. 1.

7. Non videri impossibilem eam traditionem, qua Hebræi circa 9. diem mensis Ab Exploratores ad castra rediisse volunt: nam die 22. mensis secundi, populus venit ad sepulchra concupiscentiæ, vbi moraliter loquendo vnum mensē hñisse, & coturnices estrasse dici possunt, tum circa 20. mensis tertij discessisse, eodem die in Haseroth venisse. Eodem vel sequenti die Mariā lepra corripuerit: die 27. mundata fuerit, eodem die vel postridie Hebræi in Cadesbarne statim collocauerint, ac tandem 29. tertij mensis exploratores missi fuerint, & post 40. dies instante nona die Ab reuersi. Hoc modo ex Horeb ad Cadesbarne non nisi 5. dies in itinere ponerentur; nempe tres ex Horeb vsq; ad sepulchra, inde vnus ad Haseroth, hinc vnus ad Cadesbarne. Neq; aperte redargui poterit, qui Mariam vltimo die suæ lepræ ad castra reductam, & Hebræos eodem die aut saltem sequenti ad Cadesbarne peruenisse dixerit.

Traditio quadam Hebræorū.

8. Quia tamen tam hæc supputatio, quàm ea, quæ a Sina ad Cadesbarne 21. dierum iter constituit, non nisi coniecturis nititur, neutram opinionem erroneam, neutram arbitror esse certam: tamen in Cornelij sententiam iam nunquam palliatam sim propensior.

Explicatio.

9. Adea quæ Num. 11. v. 33. ex alijs Authoribus retuli, dicere quispiam posset, nihil opus esse, vt tempus funerum, ab eo mense, quo carnibus Hebræi vescerentur, distinguamus, vel vt mensis exactè ad diem 29. aut 30. extendatur: potest enim aliquod temporis spatium, moraliter vocari mensis dierum, etiam si triiduum circiter defuerit.

Ad Arg. contrariam.

DEVT. I. v. 4. 6.

1. Sedistis ergo in Cadesbarne multo tempore. In Græco & Hebræo est: mansistis in Cades, diebus multis, secundum dies, quibus mansistis. Quæ verba ita interpretatur Rabbi Salomon, vt Hebræi in Cadesbarne annos 19. substituerint, & totidem in omnibus sequentibus stationibus simul: vnde anni 38. conseruant, quos nimirum a digressu Hebræorum ex Cadesbarne, vsque ad transitum torrentis Zared præterierunt, Deut. 2. v. 14.

De morde in Cadesbarne.

P. Philippi

Chronologia
I. Testamenti

A. IV

17

1. *Opin.* 2. Rabbi Ben Esra sic exponit: toto tempore, quo in deserto fuistis, in Cadesbarne stetitis, puta 38. annos: duo enim anni reliqui, quibus 40. annos peregrinatio expleta est, pro nihilo habentur.
2. *Opin.* 3. Oleaster, Vatablus, Hutterus in versione Italica, volunt tot dies fuisset Israëlitas, post exploratorum reditum, quot antea ibidem manserant.
3. *Opin.* 4. Tostatus existimat, post regressum exploratorum, altera die in Cades mota fuisse, & in solitudinem *per viam maris rubri*, reuertisse. Sic præceperat Deus, Num. 14. v. 25. Cui mandato Hebræos paruisse, in Cades Abulensis, quod Scriptura aliud non videatur insinuare. Fauet Barradius Itinerarij, cap. 10. num. 13.
4. *Opin.* 5. Bonfrerius sic intelligit, vt populus in genere multos dies, ibi exploratam terram moratus fuerit; quemadmodum antè ibidem multos manserat.
5. *Opin.* 6. Clarius vt opinor Cornelius in hunc locum & Salius ad annum. 241. horum verborum sensum interpretantur, dum notant totos dies, quibus mansistis, nihil aliud esse, quam vsitam Hebræis repetitionem, quod præcessit, nimirum, *multo tempore*: quam repetitionem tanquam insolitam noster Interpretes omiserit. Quod & Hutterus fecit in Germanice translatione. Simili fermè loquendi modo vsa est mater Samuelis. 1. Reg. 28. *Idcirco commodaui eum Domino cunctis diebus, quibus commodaui suum*.
- Ad 3. opin. argument.* 7. Quod verò Israëlita diuino præcepto de castris altero die *per viam maris rubri* reducendis non obtemperauerint, ex Scriptura clarè intelligitur quicquid videatur Abulensi. Nam illo cap. 14. Numer. vers. 40. & 41. v. 42. dicitur: *Et dicitur Hebræi illo mane, quo in solitudinem reuertendos abnuente Moysè infeliciter cum Amalecitis & Chananaeis prælium habuerunt. Quod rursus inculcatur, Deuter. 1. vers. 45. vbi Moyses: Cumque reuerteretis coram Domino, non audiuit vos, nec voci vestrae voluit acquiescere, quia & potestatem sibi fieri, & vires suppeditari petebant, quibus terram protinus ingrederentur. Sed inobedientium murmure offensus, non illorum petitioni indulgere. Vnde factum, vt gens Hebræa multo tempore in Cadesbarne moraretur, non tamen sine aliqua Dei indulgentia, vt quæ illi redierant, aliquanto tempore quietem consequerentur & vulnera sanarentur.*
8. Quot porro annos, menses, aut dies hæc mora in Cades reuertentium pertinet, vt fatetur Salius, licet ex æquo & bono, anno demum sequentem è Rechma describat. Torniellus illo anno 2585. num. 66. à reuertentium è terra Chanaan, ad exitum populi de Cadesbarne putat, quæ quasi duos menses, intra quos Moyses tertiam cum Domino quadraginta transigere potuerit, de qua infra cap. 9. Deuter. v. 25.

DEVT. II. v. 14.

Tempus autem quo ambulauimus de Cadesbarne vsque ad transitum torrentis Zared triginta & octo annorum fuit.

1. Ad hunc torrentem venerunt anno 40. Exodi, nec nisi post mensem quintum siquidem isto anno obiit Aaron prima die mensis quinti. Num. 33. v. 28. cui ^{Ventum} ^{ad Zared} ^{An. 40.} ^{Exodi.} populus 40. diebus parentauit. ibid. cap. 20. v. 30. idque priusquam stationem 34. Hiv. desereret. ibid. cap. 21. v. 4. Postea debellatum est cum Chananaeo Rege Arad. habitæ deinde stationes 35. 36. 37. 38. quæ fuerunt Salmona, Pharan, Oboth, Ieabariim. Num. 33. v. 41. & seqq. Inde mouentes venerunt ad torrentem Zared. Num. 21. v. 12. Vnde non male colligit Bonfrerius Israelitas videri non ante mensem septimum, aut sub finem eius, aut certè etiam octauo mense, ad hunc torrentem peruenisse. Ad Cadesbarne autem accesserunt anno 20. Exodi, quando iam præcoque vna resci possunt. Num. 13. v. 21. ac proinde ante mensem septimum. Ex quo patet 38. integros vt minimum annos transactos ab aduentu Hebræorum ad Cadesbarne, vsque ad transitum Zared: vtum totidem expleti, an verò inchoati tantum fuerint, ex quo de Cadesbarne migratum est, vique dum Zared traiceretur, certò affirmari non potest.

2. Torniellus l. c. & Bonfrerius hîc probabile purant Israelitas sub initium, aut certe finem mensis septimi è Cadesbarne profectos, & sic hosce 38. annos fuisse vel omnino, vel ferè completos. Abulensis verò audiendus non est, dum hic asserit populum in Cadesbarne bis statua habuisse: primùm anno secundo Exodi, ac rursus anno 40. Plerumque enim hallucinatur, dum de Cadesbarne disputat, eo quod hunc locum confundat cum Cades deserti Sin, vbi fuit 33. mansio; reuera autem ad Cadesbarne fuerit statio 15. in deserto Pharan, vt annotauit Num. 13. q. 3.

DEVT. IX. v. 9.

Perseueravi in monte quadraginta diebus & noctibus. Nullum est dubium, quin hæc ^{Ante fra-} ^{das tabu-} de prima Moysis quadragesima intelligantur, cuius initium describitur sub ^{las.} fine cap. 24. Exodi, præsertim v. 18. ascendit in montem, & fuit ibi quadraginta diebus & quadraginta noctibus. Ad finem huius quadragimæ Moyses priores tabulas confregit, vt dicitur hic. v. 17. proieci tabulas de manibus meis confregique eas in conspectu vestro. Et Exodi 32. v. 19. proiecit de manu rabulas & confregit eas ad radicem montis, quando scilicet ad castra reuertens populum in Idololatriam fœdè collapsam reperit.

Ibid. v. 18:

Et proci di ante Dominum sicut prius, quadraginta diebus & noctibus. Nempe ad iustam

li. 3.

iustam

P.
Philippi

Chronologia
Testamenti

A. IV

17

*Secunda
Moyses
quadrage-
sima.*

iustam irati Numinis indignationem placandam, vt patet v. 19. Hæc ad locum
dam quadragesimam spectant, cuius initium fuit altero die à tabulis & v. 19.
cōtritis ac cæcis Idololâtris, prout describitur Exodi 32. v. 30. & 31. vbi sic Mo-
ses loquitur: *ascendam ad Dominū. si quo modo qui uero eū deprecari pro scelere uel
uersusque ad Dominum ait: obsecro peccauit populus iste &c.* Ad finem horum 40. di-
rum, iussus Moyses *præcidere duas tabulas lapideas instar priorum*, descendit de mo-
te, relatisque ad Israëlitas Dei mandatis, dat operam ut illi ornatum suum
ponant, & minus tabernaculum è castris efferatur. Exodi 33. v. 6. & 7. reperi-
ri uerat, quæ succinctè habentur Exodi 34. v. 3.

Ibidem. v. 25.

*Post fra-
ctas tabu-
las.*

1. Et iacui coram Domino quadraginta diebus ac noctibus. Hæc etiam de fa-
Moyses quadragesima accipio, cum Hugone, Caietano, Cornelio, Beati-
Menocho, & communi interpretum sensu: quem Lyranus probabilem ha-
ficur & Torniellus. Licet hic author malit hanc quadragesimam in Cades-
ne transactam: quod hisce rationibus astruit; alique autem alij eam secun-
uocent quadragesimam, quam ego tertiam puto.

*Tres ratio-
nes Torni-
elli.*

2. *Prima.* Quia hinc Moyses ait se Deum suppliciter deprecatum, ne de-
Hebræos, ut fuerat comminatus. Cum autè essent ad Cadesbarne, post-
ratam terram dixerat Deus: *seriam eos pestilentia atque consumam.* Numeri 14.
Secunda. Quæ hic v. 28. repetuntur, dicta antè fuerant illo cap. 14. v. 16. *no-
terat introducere populum in terram, pro qua iurauerat &c.* *Tertia.* Scriptura
ordinem seruire censetur, nisi constet de opposito: quæ autem hanc 40.
culum præcedunt, ad ea spectant, quæ in Cadesbarne Hebræi pepu-
runt.

Ad 1.

3. Verum hæ rationes facilem habent solutionem. In primis enim
cap. 14. Num. nulla fiat ieiunij 40. dierum mentio; hæc comminatio
potius referri debet, cui annexum fuit ieiunium, de qua Exodi 32. v. 10. *Popu-
me, ut irascatur. furor meus contra eos, & deleam eos.* Et cap. 33. v. 5. *Populus dicitur
es, semel ascendam in medio tui, & delebo te.* Hæ enim comminationes ad
pam spectant, quam Moyses 40. dies ieiunus in monte Sina deprecatus
ea igitur potiori iure accipiendum est ieiunium hoc v. 25. expressum, quæ
liud ad Cadesbarne sine idonea ratione asserendum.

Ad 2.

4. Idem est de oratione huic ieiunio adiuncta: similis etenim habetur
di 32. v. 12. quæ omnium iudicio alludit ad vitulum in Horeb adoratum. *Et
igitur sapius eandem orandi formam usurpauerit Moyses: uidetur hic
magis cum eo loco congruere, quo & idem delictum, & pro delicto ieiunium
ac orationem in Horeb peractam, iam antea literis Moyses consignatam.*

Ad 3.

5. Denique contextus huius & sequentis capituli cogunt nos fateri tempus

ordinem hic prætermiffum effe. Certum est enim, idolum vitulinū prius in cineres redactum, quam Moyfes fecundam quadragefimam aufpicaretur: hoc tamen v. 8. commemoratur; illud 21. Rurſus Deus Moyſi de dolandis tabulis prius mandatum dedit, de quo initio cap. ſequentis, quā in ſepulchris & Cadesbarne peccarent Hebræi, de quo hoc cap. v. 22. Idcirco verò temporis ordinem neglexit, quod ſuæ gentis delicta congerere vellet. Sic delictis in Sina admiſſis ea coniunxit, quæ in ſepulchris & Cadesbarne commiſſa ſunt, tum v. 25. redit ad ſecundam quadrageſimam in Horeb tranſactam, ante Incendium, Sepulchra, & miſſos exploratores, de quibus egerat v. 22.

DEUTERONOMII X. v. 1.

In illo tempore dixit Dominus ad me: dola tibi duas tabulas. Hoc dictum fuiſſe vltimo die ſecundæ Moyſis quadrageſimæ notaui ſupra Exodi 22. quæſtione de tribus Moyſis quadrageſimis, num. 10. & 11. & Exodi 34. v. 2. Fauet Abulenſis in hunc locum his verbis: *Id eſt, finiti 40. diebus ſecundis, quibus iacui orans ante Dominū: tenendo quod fuerint tres quadrageſime. Si autem velis dicere, quod ſolum fuerunt due; eſt ſenſus: in illo tempore dixit Dominus ad me. id eſt, dum ſtarem orando ante Deum, in illis 40. diebus. Et tunc dicemus, quod in iſtis ſecundis 40. diebus facta fuit oratio. & remiſſio, & deinde in iſdem ſcripta & data ſunt ſecunda tabula. Sed primum verius eſt. Hæc ille.*

Finita iſta quadrageſima.

Ibidem. v. 10.

Ego autem ſteti in monte ſicut prius quadrageſima diebus ac noctibus, exaudiuiq; me Dominus etiam hac viſe, & te perdere noluit. Hæc etiam ad ſecundam quadrageſimam Moſaicam referenda exiſtimo, ob rationes allatas cap. præcedenti. v. 25. Tunc enim & orauit Moyſes pro populo ne deleretur, & plenè ſe exauditum fuiſſe indicat Exodi 33. v. 17. vbi cum populo ſingularem Dei aſſiſtentiam, quaſi reconciliationis ſignum petiſſet, dixit Dominus ad Moyſen: *& verbum iſtud, quod loquor ad faciem: Merito autem Moyſes duræ cervicis populo hanc ſecundā quadrageſimam toties occidit, vt ſuam Iſraëlitæ malitiam deſtarentur, ac tandem aliquando deponerent, ob quam Propheta tam diu inter ſpem & metum orationis ieiunium adiunxerat. Aliud eſt de tertia quadrageſima, qua ſeruus Dei cum Deo iam placato ſuauiſſimè egit, & ex eo confortio radijs gloriæ ornatus eſt, quam ob rem non erat, quod Hebræos redarguens huius tertiæ quadrageſimæ faceret mentionem.*

Durans 2. quadrageſima.

DEUTERON. XXXIV. v. 7.

Moyſes centum & viginti annorum erat, quando mortuus eſt. Nulla eſt ratio dubitandi, quin iſte annus, quo Moyſes obiit, fuerit ab exitu de Egypto quadrageſimus iam fermè deſinens: cum Deuteronomium hoc anno, prima die menſis yndecimi, populo tradere inceperit, Deut. 1. v. 3.

Etus & obitus Moyſis.

2. He-

P. Philippi

Chronologia
6. Testamenti

A. IV
17